

Hvordan bruke tilsyn som ledd i virksomhetens kontinuerlige forbedringsarbeid?

Randolf Terje Vågen

**Konst. Divisjonssjef, Divisjon psykisk helsevern,
St.Olavs hospital HF**

25.11.19

Innhold

- Forbedringsarbeid
 - i et utviklingsperspektiv
 - nå (2015 -2019)
 - framover
- Hvordan tilsyn forsterker dette arbeidet

1 Forbedringsarbeid i et utviklingsperspektiv

- **Endring i ledertankegang**
 - Tydelig del av lederansvaret i strategi og daglig ledelse
 - Fra å svare ut og vente til å undersøke selv
- **Endring på organisasjonsnivå / systemnivå**
 - HMS og pasientsikkerhetsfora hvor brukere er med
 - Lærende organisasjoner med en forbedringskultur
 - Endret meldekultur og arbeid med avviksmeldinger / forbedringstiltak.
 - «Det kunne ha vært hos oss»
 - Ha oppdaterte og bekjentgjorte prosedyrer

Hva har forsterket forbedringsarbeidet?

- Pasientsikkerhetsprogrammet, «I trygge hender 24 -7» (2011 – 2018)
 - Kartlegging og risikovurdering av suicid som hovedtema
 - Utdanning og bruk av forbedringsagenter
 - Arbeid etter en metode og målinger
- Hendelsestilsyn / utrykning etter 2012
- Media med fokus på suicid vår 2014
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse – og omsorgstjenesten fra 1. januar 2017
- Utvikling av hjelpemidler i forbedringsarbeidet

Journalanalyse

- Sentrale spørsmål knyttet til god behandling og utredning
- Noen spørsmål endres fra år til år etter hva vi har fått av tilbakemeldinger
- X 2 pr. år
- Minimum 10 journaler ved hver avdeling hver gang
- I lederteam og HMS Kvalitet – og pasientsikkerhetsråd
- Funn følgers av prioriterte tiltak i hver avdeling og i divisjonen

Journalanalyse

Gjennomgang med oppdrag og hjelpeskjema

Kriterier for gjennomgangen

- Minimum 10 journaler analyseres i forhold til ovennevnte kriterier. Hvis det er ønske om å legge til flere spørsmål står avdelingene fritt til dette. Pasientene skal ha startet behandlingen i siste halvår 2018 eller i 2019 (primært 5 i behandling og 5 hvor behandlingen er avsluttet).
- Journalanalysen skal omfatte journaler både fra døgnet- og poliklinikk og gjennomføres av avdelingens kvalitetsrådgiver og en lokal behandler i ukene 23 og 45. Resultatet legges i ESA 19/3555.
- Etter gjennomgangen utarbeides det en oppsummering knyttet til følgende:
 - Hvem har vært med i analysen?
 - Endringer i funn fra forrige analyse?
 - Nye funn?
 - Avdelingens forbedringsområder etter denne gjennomgangen
 - På hvilken måte tar avdelingen forbedringsområdene videre med tanke på strukturer og kulturutvikling?
 - Bør noen av forbedringsområdene arbeides med på PH-nivå?
- Hjelpeskjemaet og avdelingens oppsummering vil bli gjennomgått i PHs HMS- kvalitets- og pasientsikkerhetsråd.

Hjelpeskjema for bruk ved journalanalyse i PH 2019 – Avdeling/seksjon:.....Dato:.....

Journalnr.:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	SUM		
											Ja	Nei	Uakt.
Er pasienten registrert i et pasientforløp?													
Er det oppnevnt kontaktlege i hht. prosedyre 37802?													
Finnes behandlingsplan?													
Framgår det at pasienten har vært med i utarbeidelsen av planen?													
Er det kartlagt om pasienten har barn?													
Hvis ja på forrige spørsmål: Er barnesamtale gjennomført?													
Har pasienten søsken? (gjelder både BUP og VOP)													
Er evt. søskens behov kartlagt?													
Er vurderinger og konklusjoner i behandlingsmøter journalført?													
Er pasientens somatiske helse kartlagt, vurdert og fulgt opp?													
Er det utført samstemming av legemidler?													
Er det foretatt suicidalvurdering?													
Er bruk av rusmidler kartlagt, vurdert og evt. diagnostisert?													
Hvis ja, er relevant oppfølging iverksatt?													
Er differensialdiagnoser blitt vurdert i utredningsfasen?													

Hendelsesanalyse

- Benyttes for å identifisere tiltak som kan hindre gjentakelser av uønskede hendelser med alvorlig pasientskade. Start i 2014
- En analysegruppe (analyseleder, faglig rådgiver, spesialister ikke involverte) kartlegger hendelsesforløpet (Totalt 80-120 t)
- Utløsende og bakenforliggende faktorer analyseres
 - Fra *hvem* til *hva* – *hvorfor* – *hvordan*
- Korrigerende tiltak foreslås
- Ledelse beslutter og følger opp med en handlingsplan

2 Forbedringsarbeid nå

- To eksempel:
 - Varslet tilsyn: Tilsyn med spesialisthelsetjenester til pasienter med psykisk lidelse og mulig samtidig ruslidelse ved St. Olavs hospital HF Orkdal DPS poliklinikk 2017
 - Hendelsesbasert tilsyn: Tilsyn etter dødsfall i 2018 hos pasient som hadde fått tjenester fra flere klinikker i St. Olavs hospital

Tilsyn med spesialisthelsetjenester til pasienter med psykisk lidelse og mulig samtidig ruslidelse ved St Olavs hospital HF Orkdal DPS poliklinikk 2017

- Tilsynet sendte ut på forhånd hvilke tema de anså som mest kritiske
- Tilsyn på Orkdal DPS
- Lukking av lovbrudd
 - Lokalt plan
 - Samarbeidsprosedyre Divisjon psykisk helsevern og Rusklinikken.
- Tiltak på tvers i organisasjonen:
 - Funn fra tilsynet tatt i lederteam for oppfølging i alle avdelinger
 - Nye punkter lagt inn i journalanalysen

Funn i journal - analyse ved Tiller DPS

Hjelpeskjema ved journalanalyse i PH 2019. Tiller DPS v/ pol. Unge voksne, ACT, pol. Spisef. Dato: 7.juni 2019

Journalnr.:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	SUM		
											Ja	Nei	Uakt.
Er pasienten registrert i et pasientforløp?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	10		
Er det oppnevnt kontaktlege / -psykolog i hht. prosedyre 37802?	u	u	u	u	ja	nei	ja	ja	ja	ja	5	1	4
Finnes behandlingsplan?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Ikke ACT	ja	ja	nei	8	2	
Framgår det at pasienten har vært med i utarbeidelsen av planen?	ja	ja	ja	ja	delvis	delvis	u	ja	ja	u	8		2
Er det kartlagt om pasienten har barn?	Ikke barn	Ikke barn	Ikke barn	Ikke barn	ja	Ikke barn	Ikke barn	Ikke barn	Ikke barn	Ikke barn	10		
Hvis ja på forrige spørsmål: Er barnesamtale gjennomført?	u	u	u	u	ja	u	u	u	u	u	1		9
Har pasienten søsken? (gjelder både BUP og VOP)	eldre	eldre	eldre	ja	eldre	eldre	ja	ja	eldre	eldre	10		
Er evt. søskens behov kartlagt?	u	u	u	ja	u	u	nei	nei	u	u	1	2	7
Er vurderinger og konklusjoner i behandlingsmøter journalført?	ja	u	ja	ja	ja	delvis	u	ja	ja	nei	7	1	2
Er pasientens somatiske helse kartlagt, vurdert og fulgt opp?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	innlagt	ja	ja	ja	10		
Er det utført samstemming av legemidler?	u	u	u	u	Ja lib	Ja nylig	innlagt	u	u	u	3		7
Er det foretatt suicidalvurdering?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	innlagt	ja	ja	ja	10		
Er bruk av rusmidler kartlagt, vurdert og evt. diagnostisert?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	10		
Hvis ja, er relevant oppfølging iverksatt?	u	ja	u	ja	ja	ja	innlagt	u	u	u	5		5
Er differensialdiagnoser blitt vurdert i utredningsfasen?	ja	Utred. i BUP	ja	ja	ja	tidl	ja	ja	ja	ja	10		
Finnes det uferdige dokumenter i Doculive?	nei	nei	nei	nei	Ja 2	nei	nei	nei	nei	nei	1	9	
Finnes det usignerte prøvesvar? (LabRos, Order Management)	nei	nei	nei	nei	nei	nei	nei	nei	nei	nei		10	

Tilsyn etter dødsfall i 2018 hos pasient som hadde fått tjenester fra flere klinikker i St. Olavs hospital.

- Tilsyn både i Medisinsk klinikk og Divisjon psykisk helsevern
- Etter hendelsesanalysen fortsatte samarbeidet og det de kom fram til ble nedfelt i en prosedyre
- Fra spørsmål om hvor pas skal ligge til akutt ivaretagelse og mer langsiktig utredning / behandling og oppfølging:
 - Faglige vurderinger
 - Juridiske forhold
 - Foreskriver samarbeid/samhandling
 - Ansvar
- Hendelsesanalysen ble et av de viktigste bidrag for å svare ut tilsynets krav om lukking av lovbrudd.

Nye prosedyrer etter en alvorlig hendelse.

Innleggelse og behandling av pasienter med alvorlig anorexia nervosa ved St. Olavs hospital

Forfatter: Stine Lyngvi Fougner,
Pål Sandvik
Godkjent av: Tom Christian
Martinsen, Liv Sjøvold

Gyldig fra:
19.02.2019
Revisjonsfrist:
18.02.2021

Revisjon: 1.0
ID: 40057

BUP og Endokrinologi, Innleggelse og behandling av pasienter 16-18 år med alvorlig anorexia nervosa ved St. Olavs hospital

Forfatter: Stine Lyngvi Fougner,
Jannicke Westgaard
Godkjent av: Tom Christian
Martinsen, Anne-Björg Nyseter

Gyldig fra:
08.10.2019
Revisjonsfrist:
07.10.2021

Revisjon: 1.1
ID: 41110

3 Forbedringsarbeid framover

- Hendelsesbaserte tilsyn:
 - Større alvor og potensiale for endring
 - Ta vare på de involverte
- Landsomfattende tilsyn / systemtilsyn:
 - Ledelsen må være mer aktiv for å få brukt funn i forbedringsarbeidet

Tilsynets rolle i forbedringsarbeidet:

- Motivator:
 - Samfunnets interesser
 - Faglig forsvarlighet
 - Forbedringskultur
 - Fremragende behandling
- Myndighetsfunksjon konkret på :
 - Hendelser
 - System

Konklusjon

Tilsyn er et viktig bidrag til å motivere, korrigere og forsterke det pågående forbedringsarbeidet i organisasjonen

Takk for oppmerksomheten!